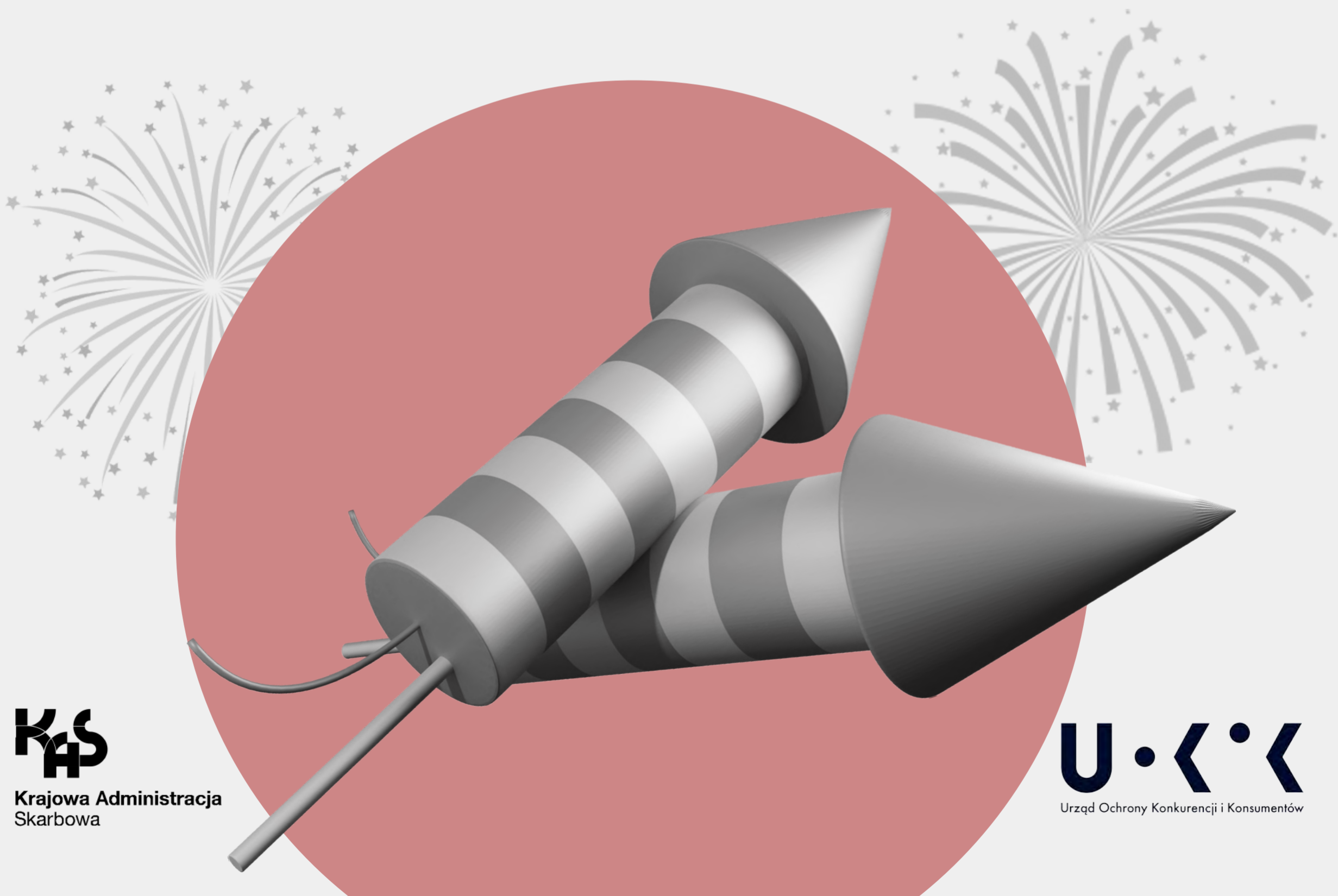

#Bezpieczeństwo

Kontrole fajerwerków

Wspólne działania UOKiK, IH i KAS

Krajowa Administracja
Skarbowa

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Kto, co i kiedy?

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK), Inspekcja Handlowa (IH) i Krajowa Administracja Skarbowa (KAS) przeprowadziły wspólną **kontrolę na granicy dot. wyrobów pirotechnicznych klas F1-F3**. Działania trwały od sierpnia do października 2023 r. i pierwszy raz dotyczyły tej kategorii produktów.

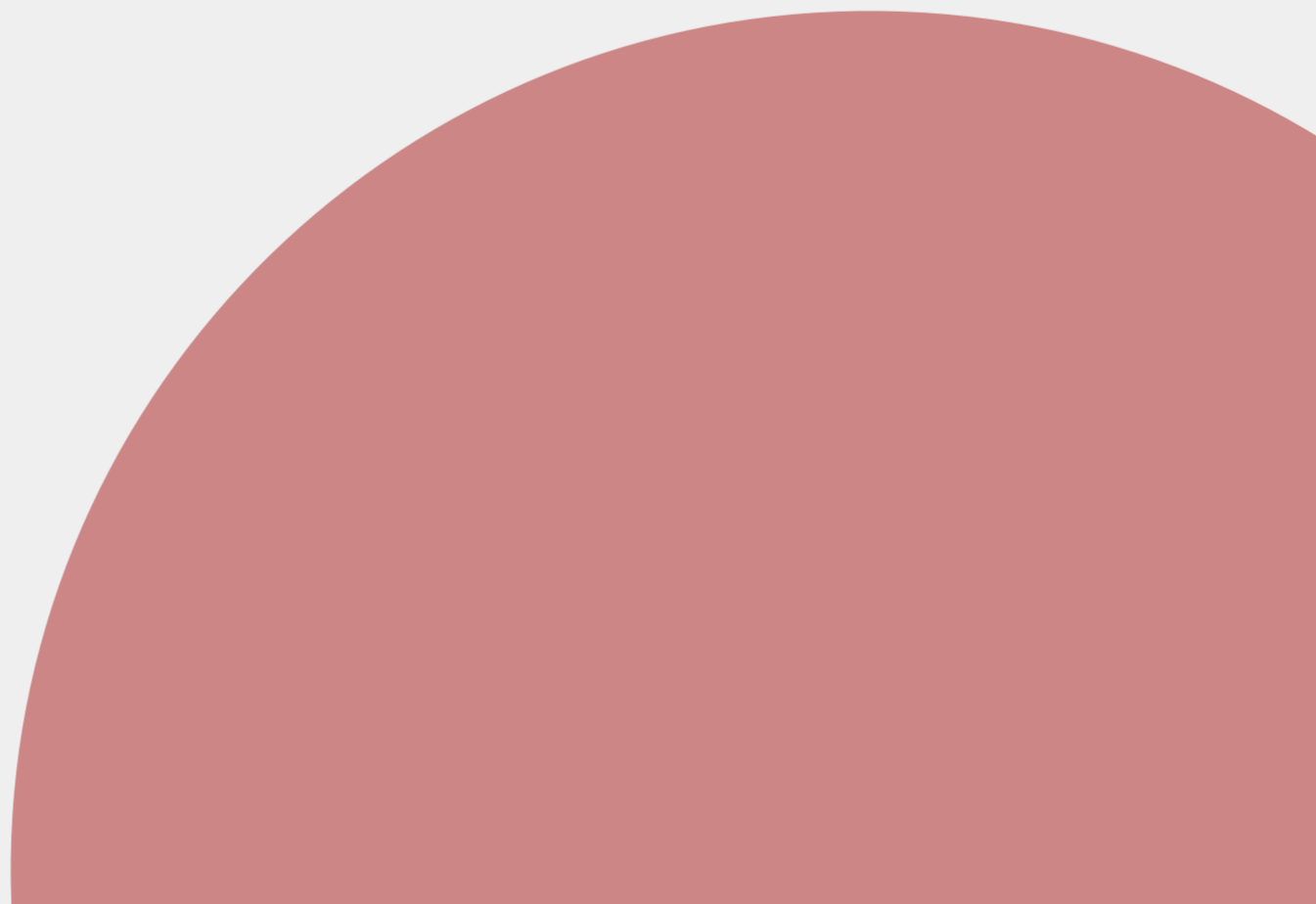
Jednocześnie od października do listopada 2023 r. IH skontrolowała fajerwerki klas F1-F3 **dostępne na rynku**.

Kto, co i kiedy?

Wyroby pirotechniczne klas F1-F3 są przeznaczone do celów rozrywkowych. Ich używanie nie wymaga specjalistycznej wiedzy i odpowiednich uprawnień.

Wymagają szczególnej uwagi użytkowników. Brak instrukcji lub niespełnienie obowiązujących wymagań technicznych (konstrukcyjnych) może prowadzić do poważnych konsekwencji.

Kto, co i kiedy?

Łącznie skontrolowaliśmy **100 modeli wyrobów pirotechnicznych**.

W projekcie z KAS – **88 modeli**, razem **1 814 791 sztuk**, natomiast w ramach corocznego programu kontroli IH – **12 modeli**.

Eksperci z Laboratorium Badań Środków Bojowych Wojskowego Instytutu Technicznego Uzbrojenia (WITU) zbadali **łącznie 22 modele** (10 wytypowanych modeli w ramach projektu z KAS i 12 modeli w ramach programu kontroli IH).

Tło kontroli

Prezes UOKiK i Szef KAS wraz z Inspekcją Handlową dbają o to, by na polskim rynku były dostępne **tylko bezpieczne artykuły pirotechniczne**.

Skuteczną formą eliminowania produktów niezgodnych lub stanowiących zagrożenie, a sprowadzanych spoza Unii Europejskiej jest zatrzymywanie ich przez organ celny już na granicy.

Planując kontrole z IH i KAS, Prezes UOKiK uwzględnia sezonowość oraz trendy panujące na danym rynku, aby elastycznie reagować na różne zjawiska, a także poziom ryzyka stwarzanego przez dany produkt.

 Rozporządzenie Ministra Rozwoju z 3 czerwca 2016 r. ws. wymagań bezpieczeństwa dla wyrobów pirotechnicznych, Ustawa z 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego, Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 2019/1020 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie nadzoru rynku i zgodności produktów oraz zmieniające dyrektywę 2004/42/WE oraz rozporządzenia (WE) nr 765/2008 i (UE) nr 305/2011 (w przypadku projektu z KAS ze szczególnym uwzględnieniem rozdziału VII „Produkty wprowadzane na rynek Unii”).

Oznakowanie

Zweryfikowaliśmy, czy artykuły pirotechniczne posiadają:

- prawidłowe **oznakowanie CE**,
- numer jednostki notyfikowanej odpowiedzialnej za przeprowadzenie procedury oceny zgodności i wydawanie certyfikatów zgodności typu, zgłoszonej do Komisji Europejskiej i umieszczonej w wykazie uprawnionych jednostek notyfikowanych,
- prawidłową **etykietę**, zawierającą m.in.: nazwę i dane adresowe producenta/importera, numer rejestracyjny wyrobu, oznaczenie klasy wyrobu,
- prawidłowo sporządzoną **instrukcję**,
- **certyfikat badania typu UE** wydany przez niezależną jednostkę notyfikowaną, potwierdzający spełnianie wymagań przez przebadany przez nią wyrób,
- **dokumentację techniczną**,
- prawidłową **deklarację zgodności**.

Wyniki kontroli w zakresie niezgodności formalnych

Na **100 modeli** fajerwerków w 15 stwierdziłmy nieprawidłowości. W przypadku niektórych wyrobów pirotechnicznych występowała więcej niż jedna niezgodność.

W 13 przypadkach – nieprawidłowo sporządzona deklaracja zgodności UE lub jej brak

W 4 przypadkach – brak certyfikatu badania typu UE

Efekt: Brak dowodów, czy fajerwerki spełniają obowiązujące wymagania.

Wyniki kontroli w zakresie niezgodności formalnych

W 3 przypadkach – nieprawidłowo sporządzona instrukcja lub jej brak

W 1 przypadku – brak informacji/ostrzeżeń w języku polskim

Efekt: Konsument nie ma informacji o bezpiecznym użyciu produktu – ryzyko np. uszczerbku na zdrowiu.

W 1 przypadku – brak pełnych danych producenta

Efekt: Utrudnienie w dochodzeniu praw przez konsumenta.

Badania laboratoryjne

Zbadaliśmy **22 modele fajerwerków**

Sprawdzaliśmy:

- ✓ stabilność podczas odpalania,
- ✓ zawartość masy netto materiału wybuchowego,
- ✓ poziom ciśnienia akustycznego,
- ✓ szybkość palenia się systemu inicjującego.

 Norma zharmonizowana PN-EN 15947-5:2016-02 Wyroby pirotechniczne - Wyroby pirotechniczne widowiskowe, klasy F1, F2 i F3 - Część 5: Wymagania dotyczące konstrukcji i działania.

Wyniki badań laboratoryjnych

Na **22** zbadane modele zakwestionowaliśmy **4**.

1 model – zbyt długi czas palenia systemu inicjującego.

Efekt: Zagrożenie dla zdrowia i bezpieczeństwa użytkownika z powodu opóźnionego zadziałania produktu.

3 modele – brak stabilności podczas odpalania.

Efekt: Nieprzewidywalny kierunek efektu pirotechnicznego po odpaleniu produktu – zagrożenie wystrzelenia w stronę ludzi.

Wyniki kontroli

Zakwestionowaliśmy:

- ✘ **15 na 100 modeli** wyrobów pirotechnicznych ze względu na oznakowanie i niezgodności formalne.
- ✘ **4 na 22 zbadane modele** ze względów konstrukcyjnych – 2 w ramach kontroli na granicy z KAS i 2 w ramach kontroli planowej na rynku.

Efekty kontroli

Rezultatem wspólnej kontroli z KAS jest niedopuszczenie do obrotu **41 712 sztuk** wyrobów pirotechnicznych klas F1-F3, które nie spełniały obowiązujących wymagań.

W wyniku kontroli planowej IH 2 przypadki mogą zakończyć się postępowaniem administracyjnym i w efekcie **nałożeniem kar.**

Porady dla przedsiębiorców

- Kupuj od **sprawdzonych dostawców**.
- Sprawdzaj **oznakowanie CE**.
- **Weryfikuj**, czy produkty mają **deklarację zgodności, instrukcję i wymagane oznakowanie** –
por. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z 3 czerwca 2016 r. ws. wymagań bezpieczeństwa dla wyrobów pirotechnicznych, Ustawa z 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego.
- Znaj swoje obowiązki jako producent, importer lub dystrybutor – por. Rozdział 5d ww. ustawy.
Ich niedopełnienie może wiązać się z karą administracyjną.

Porady dla przedsiębiorców

- Za wprowadzenie do obrotu przez producenta bądź importera wyrobów pirotechnicznych niezgodnych z wymaganiami (np. pod względem konstrukcyjnym) grozi **kara do 100 tys. zł.**
- Za każdą niezgodność formalną, np. brak danych producenta/importera, brak etykiety, grozi **kara do 10 tys. zł.**
- Za brak oznakowania CE grozi **kara do 20 tys. zł.**
- Niebezpieczny produkt UOKiK zgłasza do unijnego systemu **Safety Gate RAPEX**, by nie trafił w ręce europejskich konsumentów.

Porady dla konsumentów

- Pamiętaj, że **wyroby pirotechniczne mogą nabywać i odpalać wyłącznie osoby pełnoletnie.**
- Przed zakupem, a następnie użyciem fajerwerków **sprawdź, czy produkt nie jest uszkodzony.** Z wyrobu nie może wysypywać się materiał pirotechniczny, a jego obudowa nie może posiadać żadnych wad mechanicznych, jak pęknięcia, rozdarcia, wgniecenia, wybrzuszenia.
- Na produkcie powinny być: **znak CE**, zrozumiała **instrukcja w języku polskim, nazwa i adres producenta i importera** (jeśli produkt pochodzi spoza UE), **określenie typu** wyrobu (np. bateria, petarda, rakieta) oraz ostrzeżenia, w tym minimalna odległość, na jaką należy oddalić się po odpaleniu.
- **Przestrzegaj wszystkich zaleceń zawartych w instrukcji obsługi** – szczególnie zasad bezpieczeństwa odpalania, np. oddalenie się na wskazaną odległość.

Porady dla konsumentów

- **Nie używaj fajerwerków pod wpływem alkoholu.**
- **Odpalaj je w miejscu bez przeszkód**, które mogłyby zakłócić lot (np. drzewa, linie energetyczne).
- Pamiętaj: fajerwerki **odpalaj pojedynczo, stojąc lub klęcząc z boku** i trzymając **źródło ognia w wyciągniętej ręce** – nie pochylaj się nad odpalaniem wyrobami!
- Jeśli wyrób nie zadziała – **odczekaj co najmniej 15 minut** przed podejściem do niego. Takiego fajerwerku nie wolno odpalać ponownie!

Porady dla konsumentów

- **Upewnij się, że strzelanie jest dozwolone** w danym miejscu i czasie, a korzystanie z fajerwerków nikomu nie przeszkadza.
- **Huk przy wystrzale może wystraszyć** – zwłaszcza zwierzęta, dzieci i starsze osoby.
- Niewłaściwe użycie fajerwerków to **ryzyko utraty zdrowia i pożaru.**

Pamiętaj: ze względu na zawartość materiałów wybuchowych każdy nieodpowiednio używany wyrób pirotechniczny może być niebezpieczny.

Na skróty

Na **100** modeli fajerwerków **19** miało **nieprawidłowości**

Weryfikacja oznakowania i instrukcji

→ **15 na 100 z błędami lub brakami**

Badania laboratoryjne

→ **4 na 22 niebezpieczne**

Zescreenuj i podaj dalej!

Listę skontrolowanych produktów
znajdziesz w osobnym
dokumencie na [**uokik.gov.pl**](https://uokik.gov.pl)

